

512 **IN DEDICATIONE**

ras turbas pauit. Sed illud considerandum est, quod dominus refecturus turbas, prius subleuat oculis in celum respexisse dicitur. Oculi enim domini in scripturis, duplicem habent significationem &c.

Vide dñicam Lætare in Quadragesima.

IN DEDICATIONE
tionē ecclesiæ.

Lucæ V.

In illo tempore dixit Iesus discipulis suis: Nō est arbor bona quæ facit fructum malum. Et reliqua.

Dominus Iesus Chrs edificator & conseruator suæ ecclie, q̄les ad edificationē arbores q̄rat, in exordio hui⁹ lectio nis dec larat, dicēs: **Nō est enim arbor bona, quæ facit fructū malū: neq̄ arbor mala, faciens fructum bonum.** Arbores spiritaliter in scripturis homines significant, sicut ille cæcus, qui à domino illuminatus fuerat, dicebat: **V**ideo homines quasi arbores. Et Daniel in uisione Nabuchodonosor regis, arborem magnam ipsum regē interpretatus est. **F**ructus autē arboris, opa sunt hominis uel bona, uel mala, sicut dominus ait in euan-

gelio: Aut facite arborē bonam, & fructum eius bonum: aut facite arborem malam, & fructum eius malum. Sed quæritur, quare ipse dominus dicat,] Non est arbor bona, quæ facit fructum malum, neque arbor mala, faciens fructum bonum,] cum legimus Petrum apostolum, arborem utiq; bonam, malum fructum fecisse, qñ deum negauit & magistrum: & è contra, Iudam arborem malā fuisse nemo dubitat, & tñ fructum bonum fecit, qñ cum cæteris discipulis dñm secutus est: Ad quod rñdendum, q̄a tandiu bona arbor, .i. bonus homo bonos fructus facit, quādiu in bona intentione perseverat: & mala arbor tandiu malos fructus facit, quādiu mala intētio perdurat. Sicut enim ex radice arboris, pcedit fructus, ita ex radice intentionis, fructus opationis. & ideo necesse est, ut qualis fuerit intētio, talem pferat fructum, domino dicente: Qualis fuerit intētio tua, tale erit & opus tuum. Cæterum & is qui uideatur esse bonus, si à bona intentione cessauerit, malos fructus facere potest: & is qui putatur malus, si per poenitentiam præterita mala correxerit, bonos fructus facere potest. Iuxta quē sensum & David, arborem utiq; bonam, malum fructum fecisse legimus, quādo homicidium pariter & adulterium perpetravit: è contra Nabuchodonosor, cum esset arbor mala, fructum bonum fecit, quando deum Danielis in uniuerso regno suo adorari iussit. Similiter & Iethro cum prius mala esset arbor, bonū fructum fecit, quando Moyfi utile consilium dedit. Paulus quoq; cum bona esset arbor, malos fructus fecit, quando ecclesiam dei est persecutus. Et quia ea, q̄ occulta sunt hoībus, deo placent, quomodo hoīes inter bonas & malas arbores discernere ualeant, domi

nus manifestat, cū adiungit: [Vnaquæq; enim arbor ex fructu suo cognoscitur.] Sicut em̄ uisibiles arbores ex fructu discernimus, cuius generis uel saporis sunt, ita spirituales arbores (id est, homines) ex operibus discernere possumus, cuius intētionis sint. Nā si quales mala arbor proferat fructus, uel ex quibus cognosci possit, Paulus apostolus denunciat cū ait: Manifesta aut̄ sunt opera carnis, quæ sunt fornicatio, imunditia, auaritia, idolorū seruitus, ueneficia, inimicitia, cōtentiones & amulationes, iræ, rixæ, dissensiones, sectæ, inuidiæ, ebrietates, comestationes, q̄ p̄dico uobis sicut prædixi, q̄ quitalia agunt, regnū dei non consequent̄. At uero quales bona arbor p̄ferat fructus, idē ipse ostendit cū adiungit: Fructus em̄ spūs est charitas, gaudium, pax, patientia, longanimitas, mansuetudo, fides, modestia, cōtinentia, castitas, aduersus hm̄oi non est lex. Hos fructus gratulabat̄ se p̄tulisse Propheta, cum dicebat: Ego aut̄ sicut oliua fructifera in domo dei, speraui in misericordia dei in æternū & in seculum seculi. Qualem arborem etiā alibi descripsit, dicens: Beatus uir qui non abiit in consilio impiorū, & in uia peccatorū nō stetit. Adijciens: Et erit t̄quam lignum quod plantatum est secus decursus aquarū, quod fructū suum dabit in tempore suo. Et folium eius non defluet. Et iterū: Iustus ut palma florebit, & sicut cedrus Libani multiplicabit̄. At uero mala arbor qualem finem habeat, dñs in euangelio ostēdit, cum dicit: Om̄s arbor q̄ non facit fructum bonū, excidetur & in ignem mittetur. qualem arborem describit Ieremias propheta, cum dicit: Maledictus homo qui confidit in hoīe, & ponit carnē brachium suum, & à domino recedit cor eius. Erit em̄ quasi my-

ricæ in deserto, & non uidebit cum uenerit bonū. De
 q̄ adhuc subditur: **Non enim de spinis colligunt
 ficus, neq; de rubo vindemiāt uiam.** Spina &
 rubus, arbores sunt plenæ aculeis, ita ut uix aut nul-
 lo mō absq; læsione tractari possint: quibus contra-
 riæ sunt uitis & ficus, q̄ & gustū dulcis saporis, & fra-
 grantiā habēt suavis odoris. Ergo p̄ spinā & rubū, uī-
 tia & peccata significant, de qbus primo hōi dictum
 est, **Terra tua spinas & tribulos germinabit tibi.** Sunt
 em̄ nonnulli, in quibus ira aculei peccatorum abun-
 dant, ut eorū societas absq; læsione haberi non possit,
 qm̄ cū male in seipsis uiuant, proximis amari, asperi
 & in suaues existunt uel male uiuendo, uel iniurias ir-
 rogando. Sunt uero alij, qui uelut uitis, dulcē celestis
 patriæ memoriā in suis operibus ostendentes, & fra-
 gratiā bonæ opinionis reddentes, ad amorē cælestē
 alios pertrahunt, non solū in terrenis substantijs ne-
 cessitatē indigentium sustentando, sed etiā in spiritua-
 libus eruditionibus uerbū uitæ suauiter ministrādo.
 Sed quia illi, in quibus cōpunctiones facinorū abun-
 dant, habere nō possunt, domini uoce declaratur, cū
 dicitur, [**Non em̄ de spinis colligunt ficus, neq; de ru-
 bo vindemiant uuā.**] Possumus p̄ spinā & rubū, hæ-
 reticorū prauā doctrinā accipere, quæ aīas audientiu
 eruat & laniat. **Hi** aut̄ intantū fugiendi sunt, ut (in-
 quātū fieri potest) nulla participatio, nec collocutio
 eū eis habeatur: q̄ (sicut ait scriptura) qui tetigerit p̄
 eū, inquinabitur ab ea. & qui dissipat sepē, mordebit
 eū coluber. **Vñ** nos **Apostolus** admonet, dicēs: **Hære-
 ticū hōiem post unā & secundā correptionē deuita,
 sciens quia p̄uersus est hm̄di. Sed** quis spina botrū nō
 gignat, solet tñ uitē cum boīro sustinere. **Cernimus**

516 **IN DEDICATIONE**

em aliquoties in uineis caricem ex spinis uitē cū bo-
tro sustinere. Et cū ex alta radice botrus procedat, fre-
quenter tamen spina uitē cū botro sustētat. Quid er-
go faciendum? Nunqd propter spinā relinquēda est
uua? Nō. Sed (sicut ait quidam de sapiētibus) sic colli-
gēdus est botrus, ut tñ caueat spina. Iuxta ergo hanc
similitudinē, quia hæretici in suis assertionibus qua-
dam bona & utilia docēt, ab ecclesiasticis uiris prius
discernēdi sunt, & post modū bona carpēda, & mala
fugienda. **Exodi. 12.** Quod in scripturis ueteris testamenti figu-
rate ostēdit, quando egredientibus filiis Israel ex Aeg-
ypto, præcepit eis ut mutuarent a uicinis suis uasa
aurea & argentea non pauca, & expoliarent Aegy-
ptum. Per aurū enim nitor eloquij designatur, **Salomone**
dicente: **Thesaurus desiderabilis requiescit in**
ore sapientis. Per argentum, qd sonat & lucet, subtili-
tas prædicatiōis exprimitur, **Psalmista** teste: **Eloquia**
dñi, eloquia casta, argētum igne examinatum. Quasi
enim uasa aurea & argētea ab Aegyptijs mutuamus,
quando ab hæreticis uel paganis sententias utiles no-
stræ fidei necessarias discimus: qd illi facere debēt, qui
in fide catholica ita radicati sunt, ut subtilitas hæreti-
cæ prauitatis nullo modo eis nocere possit. **Vnde do-**
minus alibi in lege figurate præcepit, dicens: **Cum egres-**
sus fueris ad pugnā contra hostes tuos, & tradiderit
eos dñs deus tuus in manus tuas, captiuosq; eos du-
xeris, si uideris in numero foeminarum puellam, quæ
oculis tuis placeat, uoluerisq; eā habere uxorē, intro-
duces eam in domū tuam, ita tamē, ut prius radas eg-
fariē capitis eius, & præcideas summirates unguium,
maneatq; in domo tua lugens patrē suū & matrem
uno mense. Postea uero ingredieris ad eā, & erit tibi

Exodi. 12.

Proue. 11.

Dent. 21
Judi. 3

uxor. Quasi em̄ spiritaliter ad bellū cōtra hostes nostros pergimus, qñ cum hæreticis de fide & religione Christiana conflictum habemus, cumq; diuina autoritate à nobis superati fuerint, si uiderimus in eorum disputationibus sententias nostræ fidei utiles & necessarias, debemus eas accipere nobis in uxorem, quæ uxor uiri sapientia uocatur. ita tamen, ut prius radamus cæsariem capitis eius, & præcidamus summitates unguium. i. quicquid hæreticum, quicquid distortum & prauum in eorum doctrina inuenitur, abijciamus & respuamus. Sed & si aliqui ex hæreticis ad catholicā fidem conuerti uoluerint, recipiendi sunt, ita tamen, ut pristinum errorem anathematizent. Exponens autem dñs qd dixerit in eo quod ait, Bon em̄ de spinis colligūt ficus, neq; de rubo vindemiant uuam, adiunxit dicens: Bonus homo de bono thesauro cordis sui profert bonū. & malus de malo profert malum. Thesaurus dicitur locus ubi ponitur aurum, quia ^{hæreticis} græce latine posicio dicit. Thesaurus ergo in hoc loco intentionē significat cordis, iuxta illud qd alibi ait: Vbi est thesaurus tuus, ibi est cor tuum. Bonus ergo homo de bono thesauro cordis sui profert bonum, quia de bono desiderio cordis procedit loquela boni sermonis: similiter & malus homo de malo thesauro profert malum, quia ex mala intentione cordis, procedit fructus prauæ operatiōis, iuxta illud quod dñs ait: Ex corde enim exeūt cogitationes mala, adulteria, ebrietates, homicidia, furta, blasphemia & his similia. Vnde adhuc subiungit, dicens: Et abundantia cordis os loquitur. Vbi forte querit aliquis, quare dicat, [Ex abundantia cordis os loquitur,] cum sæpe homines,

& maxime illi q hypocritæ appellatur, alia pro alijs
mētientes, & fallant alios, & fallantur ab alijs. Sed fa-
cilis ad hæc patet responsio, quia si hoibus hæc occul-
ta sunt, deo tñ manifesta sunt, q̄ clarius uidet ea quæ
sunt in corde, quàm tu uidere possis quæ sunt in facie,
dicēte scriptura: **Quæ sunt in corde hoīs, oculi tui ui-
dent dñe.** Illi ergo soli ex abundantia cordis os loquit,
cuius oculis nuda & aperta sunt omnia, & ante uidet
intentionē, quàm lingua proferat sermonē. Sed non
semplater possunt hoies hypocritæ, qm̄ quæ in cor-
de ardentur diligūt, frequenter in sermone proferūt.
**Qui em̄ toto corde deum sciunt, etiā sermonibus su-
um desiderium ostendunt, iuxta illud sapientis:**

Mentibus instat amor, sermonibus æstuat ardor.
Sed quia sunt nonnulli (ut diximus) qui ut hoies fal-
lere possint, iudicium dei nō metuunt, recte increpa-
tio subinfertur, cū dicitur: **Quid aut̄ uocatis me,
domine domine, & nō facitis quæ dico?** Dicere enim
dñe dñe, ad fructū bonæ arboris ptinere uidet, & ad
boni thesaurū cordis. sed non facere quæ iubet, ma-
gis ad cōtumaciam pertinet, q̄ ad obedientiam, qm̄
sicut **Apostolus** ait de falsis fidei professoribus, **Cōfi-
tentur se nosse deū, factis autē negāt.** Quales dñs per
prophetam reprobatur, dicēs: **Populus aut̄ hic labijs me
honorat, cor aut̄ illorū longe est à me.** & alibi in euāge-
lio: **Non oīs qui dicit mihi domine dñe, intrabit in re-
gnū celorū.** Vnde fatuis uirginibus ad ianuā spōsi cla-
mitātibus, **Domine dñe, aperi nobis, dictur se esse re-
statur: Amen dico uobis, nescio uos.** **Suos em̄ cōfesso-
res, p̄ceptorū suorū uult esse operatores.** Vñ adhuc si-
militudinē adiūgit, dicēs: **Dis qui uenit ad me, &
audit sermones meos, & facit eos, ostendā uobis cui**

24, 1

17, 1

mat, 23

similis ē.] Et pulchre postquā dixit [& audit sermo
 nes meos,] adiunxit [& facit eos:] quā ut ait **Aposto-**
lus, Non auditores legis iusti sunt apud deum, sed fa-
 ctōres iustificabuntur. **Et ipse** in euangelio saluator
 cū dixisset, **Beati** qui audiūt uerbū dei, adiunxit, & cu-
 stodiūt illud. **Vnde** alibi dñs discipulos suos beatificat,
 dicēs: **Scitis** hec? beati eritis, si feceritis ea. **Hinc** &
Iohannes in **Apocalypsi** sua cū dixisset, **Beatus** qui au-
 dit & legit uerba libri huius, cōtinuo adiunxit: & ser-
 uat ea q̄ in ea scripta sunt. **Illos** em̄ specialiter dñs su-
 os recognoscit, q̄ cū recta fide bona opera adiungūt.
Vñ **Psalmista**, cū in laude sanctorū diceret, **Inuocabāt**
 dñm, & ipse exaudiebat eos, adiunxit: **Custodiebant**
 testimonia eius & p̄ceptum quod dedit illis. **Et alibi,**
Beati qui custodiunt iudicium & faciunt iustitiā in
 omni tpe. **Qui** ergo talis est, merito ipsius dñi imita-
 tor efficitur, sicut subiūgitur, **Similis est homini**
ædificāti domū, qui fodit in altū, & posuit fun-
damēta supra petrā. **Homo** iste per similitudinē
 dñs **Iesus Christus** est: quā ædificat domū, uidelicet san-
 ctā ecclesiā, nō ex lapidibus & lignis uisibilibus, sed
 ex preciosis & imputribilibus animabus sanctorū. **De**
 q̄ p̄ p̄phetā dicit, **Domū** tuā decet sanctitudo dñe in
 lōgitudine dierū. **Qui** fodit in altū, quia terrenā cupi-
 ditatē radicatus à cordibus fidelium suorū abcidit. **Po-**
suit aut̄ fundamentum supra petrā, quia fidē ecclesiæ
 sup̄ seipsum constituit uel stabiliiuit, sicut **Petro**, cui à
 firmitate petræ nomē impositū est, dicit: **Super** hanc
 petrā ædificabo ecclesiā meā. **Petra** em̄ **Ch̄m** signifi-
 cat, sicut ait **Apl̄s,** **Petra** aut̄ erat **Christus.** **Quod** ue-
 ro subiungit, **Inundatione** aut̄ facta, **illiusum** est
flumē domui illi, & nō potuit ea moueri, manē-

520 **¶** IN DIE FESTO

feste pater, quia saepe persecutionibus cōcussa est ecclesia, non tñ à fide cōmota, aliqñ paganorū infestationibus, aliqñ falforū fratrum peruerfis dogmatibus, aliqñ quando impulsione demonū, uel propriae fragilitatis, sed cōtra hęc oīa firma stat ecclesia, quia nō in se cōfidit, sed in Christo, dicēs cum propheta: **In petra exaltasti me, deduxisti me, quia factus es spes mea, turris fortitudinis à facie inimici.** Et iterū: **Statuit supra petrā pedes meos, & direxit gressus meos.** Vnde & subditur, **Fundata em̄ erat supra petrā, id est, supra Christum.** De q̄ ait Apostolus, **Fundamentum aliud nemo potest ponere, præter id quod positum est, qui est Christus Iesus.** Sicut enim in edificationibus nihil fundamento prius ponitur, sic quicumq̄ amorem dei omnibus rebus præponit, & si pulsari potest, tamē cadere nescit: quia superiecta titubare nesciunt, quādo fixa stant ea quæ continent. Vnde alibi de ecclesia dicitur, **Et portæ inferi nō præualebunt aduersus eam.**

Matth. 16

¶ **HOMILIAE ALI-
QUOT DE SANCTIS, TVM**
propriae singulis, tum com-
munes omnibus.

¶ **IN DIE CELEBRI SANCTI**
Andree apostoli, Matth. III.

¶ **In illo tempore Ambulans Iesus iuxta mare Galilææ, uidit duos fratres, Simonē, qui uocatur Petrus, & Andream fratrem eius. Et reliqua.**